

Sygn. akt VIII GC 863/22 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2022 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Tadeusz Górka

Protokolant sekretarz sądowy Magdalena Piskow

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 września 2022 r. w B.

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę:

- 1) 947,50 eur (dziewięćset czterdzieści siedem euro pięćdziesiąt eurocentów) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od 3 czerwca 2021 roku
- 2) 539,27 zł (pięćset trzydzieści dziewięć złotych dwadzieścia siedem groszy)

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1317 zł (tysiąc trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia o kosztach zawartych w niniejszym orzeczeniu do dnia zapłaty.

Sędzia Tadeusz Górka

Sygn. akt VIII GC 863/22 upr

UZASADNIENIE

Powód K. S. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. (dalej: (...)) kwoty 947,50 euro wraz z ustawowymi odsetkami w transakcjach handlowych za opóźnienie liczonymi od 3 czerwca 2021 do dnia zapłaty. Nadto powód żądał zasądzenia kwoty 539,27 zł (3x40 euro).

Strona powodowa podniosła, że wykonała na rzecz i zlecenie pozwanego usługę transportu drogowego towaru, za co wystawiła na jego rzecz fakturę VAT nr (...) na kwotę 640 euro. Nadto wykonała na rzecz i zlecenie pozwanego usługę transportu drogowego towaru, za co wystawiła na jego rzecz fakturę VAT nr (...) na kwotę 307,50 euro. Co więcej pozwana zapłaciła za fakturę VAT nr (...) opiewającej na kwotę 1170,52 zł po terminie. Za każdą z tych faktur powód dodatkowo domagał się rekompensaty będącej równowartością 40 euro (3x40 euro).

Postanowieniem z dnia 9 maja 2022 roku Sąd ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 4583 zł (k.39).

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 9 maja r., sygn. akt VIII GC 863/22 upr, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, orzekł zgodnie z żądaniem pozwu oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia, pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowanie, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto strona pozwana podniosła zarzuty nieistnienia wiarygodności dochodzonej przedmiotowym pozwem na skutek dokonanego potrącenia, braku podstaw do żądania zapłaty, nieudowodnienia roszczenia.

Uzasadniając powyższe pozwana podniosła, że powód pominął szereg istotnych dla sprawy okoliczności, z których wynika, że żądanie zapłaty należności dochodzonej pozwem jest w całości bezzasadne. W dalszej kolejności pozwana przyznała, iż powód wykonał na jej rzecz usługi transportowe.

Zarzut potrącenia oparty była na umowie zawartej pomiędzy stronami w dniu 19 marca 2021 roku. Towar, który był przedmiotem przewozu pomiędzy O. (Francja) a N. (UK) został skradziony. Pozwana była nadawcą przesyłki. Pozwana przytoczyła art. 17 i 12 CMR. Wiarygodność miała być uprawdopodobniona do potrącenia na podstawie dokumenty pochodzącego od podmiotu trzeciego- firmy (...) (art. 203[1] 1 kpc).

W piśmie z 1 lipca 2022 r. powód zakwestionował potrącenie. Wskazał, że oświadczenie o potrąceniu dotarło do powoda dopiero w dniu 1 czerwca 2022 roku. Podniósł, że pozwana nie ma legitymacji do dochodzenie kwoty opisanej w oświadczeniu o potrąceniu. Taką legitymację ma nadawca przesyłki lub odbiorca. Strona pozwana nie była nadawcą przesyłki. Powód zakwestionował również wysokość roszczenie przedstawionego do potrącenia. Co więcej nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 17 ust. 2 CMR.

W piśmie z dnia 21 lipca 2022 roku strona pozwana odniosła się do argumentów strony powodowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa wykonała na rzecz i zlecenie pozwanego usługę transportu drogowego towaru, za co wystawiła na jego rzecz fakturę VAT nr (...) na kwotę 640 euro.

Nadto wykonała na rzecz i zlecenie pozwanego usługę transportu drogowego towaru, za co wystawiła na jego rzecz fakturę VAT nr (...) na kwotę 307,50 euro.

Pozwana zapłaciła za fakturę VAT nr (...) opiewającej na kwotę 1170,52 zł po terminie. Termin płatności tej faktury upływał z dniem 23 lipca 2021 roku, a została ona opłacona 24 września 2021 roku.

Okoliczności bezsporne

W dniu 19 marca 2021 r. strony zawarły umowę na podstawie której, pozwana zleciła powodowi wykonanie przewozu towaru na trasie S. O. (Francja) do N. (Wielka Brytania).

Ładunek towaru, miał mieć miejsce 22 marca 2022r., a jego rozładunek 24 marca 2022 r.

Strony ustaliły wysokość frachtu, który opiewał na kwotę 500 euro.

Towar ważył 800 kg i był na 8 paletach.

dowód: zlecenie transportowe nr (...) (k. 59 akt)

Nadawcą przesyłki była spółka (...) z siedzibą we Francji, a odbiorcą spółka (...).

dowód: decyzja ubezpieczyciela (...) (k.83)

Powód nie wykonał przewozu. Kierowca W. G. został napadnięty na terytorium Wielkie Brytanii. Nieznani napastnicy grożąc mu nożem kazali mu wyjść z kabiny ciężarówki i odjechali ciężarówką z naczepą w nieznanym kierunku.

dowód: zeznania świadka M. Z. (k.118-119)

W dniu 23 kwietnia 2021 roku pozwana sporządziła reklamację z powodu całkowitej utraty przewożonego towaru. Wezwała również od zapłaty kwoty 19 632 euro z terminie 7 dni do otrzymania wezwania. Wezwanie doręczono powodowi w dniu 30 kwietnia 2021 roku

dowód: reklamacja (k.65-66), potwierdzenie odbioru (k.67)

W dniu 17 czerwca 2021 roku pozwana wystawiła notę księgową opiewającą na kwotę 19 632 euro „z powodu kradzieży” dotyczącą zlecenia transportowego nr (...).

dowód: nota obciążeniowa (k. 68 akt).

W dniu 1 marca 2022 roku pozwana sporządziła oświadczenie o potrąceniu wierzytelności potrącając należności przysługujące powodowi z faktury VAT nr (...) na kwotę 640 euro i faktury VAT nr (...) na kwotę 307,50 euro z wierzytelnością opiewającą na kwotę 19 632 euro z noty „z powodu kradzieży” dotyczącą zlecenia transportowego nr (...).

dowód: oświadczenie o potrąceniu (k.,56)

Oświadczenie o potrąceniu wierzytelności dotarło do powoda najpóźniej w dniu 1 czerwca 2022 roku.

okoliczność bezsporna

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, kserokopii i wydruków przedłożonych przez strony, których autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana. Sąd uznał zeznania świadka M. Z. za wiarygodne w całości.

Zaznaczyć tu należało również, iż przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym ocenia on wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Na podstawie art. 235[2] § 1 pkt 2 kpc pominać dowód z zeznań świadka Sąd pominał dowód z zeznań świadka W. G. ponieważ okoliczności na które miał być przesłuchany zostały udowodnione zgodnie z twierdzeniami strony powodowej. Ponieważ adres zamieszkania świadka nie jest znany (przyznał to na rozprawie pełnomocni strony wnioskującej o przesłuchanie świadka) dowód ten zmierzałby jednocześnie do niezasadnego przedłużenia postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie wskazania wymaga, iż poza sporem pozostawał fakt, że strony łączyła umowa, na mocy której powód zrealizował na rzecz pozwanej przewozy. Strony na rozprawie oświadczyły, że bezsporne jest między nimi to, że zostały zawarte dwie umowy przewozu oraz że powód je wykonał. Bezsporne jest również to, że należność za fakturę numer (...) za przewóz z maja 2021 roku – została zapłacona po terminie płatności – zamiast w lipcu 2021 roku została zapłacona we wrześniu 2021 roku.

Dla obrony przeciwko podnoszonym wobec niej twierdzeniom pozwana podnosiła w pierwszej kolejności zarzut potrącenia (wygaśnięcia wierzytelności).

Mając na uwadze powyższe oraz bacząc na zgromadzony materiał dowodowy, Sąd doszedł do przekonania, iż przedmiotowe powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości co do należności głównej. Jego zasadność i wysokość nie była kwestionowana przez stronę pozwaną. Spór sprowadzał się de facto to zarzutu potrącenia podniesionego przez stronę pozwaną.

Był on procesowy niedopuszczalny przy uwzględnieniu treści art. 203[1] kpc § 1 ponieważ nie wynikał z tego samego stosunku prawnego. Co więcej był on sprzeczny z art. 505[4] § 2 kpc, a tym samym również niedopuszczalny z uwagi na ten przepis.

Zarzut potrącenia jest dopuszczalny, jeżeli roszczenia nadają się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Jest to zatem kolejne ograniczenie możliwości podnoszenia tego zarzutu – komentowany przepis jest bowiem przepisem szczególnym wobec art. 203¹. Oznacza to zatem, że poza warunkami, jakie zostały przewidziane we wprowadzonym nowelą z 4.07.2019 r. przepisie art. 203¹, dodatkowo w postępowaniu uproszczonym zarzut potrącenia musi odnosić się do roszczenia, które także kwalifikuje się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym.

Sprawa jest rozpoznawana według przepisów o postępowaniu uproszczonym. Wierzytelność przedstawiona przez stronę pozwaną do potrącenia wynosiła 19 632 euro (k.56). Na rozprawie w dniu 16 września 2022 roku pełnomocnik pozwanego, po pytaniu Przewodniczącego, oświadczył, że wierzytelność wygasła w oparciu o oświadczenie o potrąceniu dołączone do sprzeciwu od nakazu zapłaty- datowane na 1 lutego 2021 roku (k.56), z tym że po zwróceniu uwagi przez Przewodniczącego wyjaśnił, że omyłkowo wpisano tam rok 2021 roku podczas gdy powinno ono być datowane na 1 lutego 2022 roku. Jest to zatem kwota wyższa niż 20 000 zł opisane w art. 505[1] § 1 kpc.

W uzasadnieniu uchwały z 13.10.2005 r., III CZP 56/05, OSNC 2006/7–8, poz. 119, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w art. 505[4] § 2 kpc ustawodawca zakazał pozwanemu nie złożenia oświadczenia o potrąceniu w sensie materialnym, lecz zgłoszenia procesowego zarzutu potrącenia, w tym zarzutu potrącenia już dokonanego, a więc zakazał powołania się na umorzenie w całości lub w części dochodzonej od niego wierzytelności w następstwie złożonego oświadczenia o potrąceniu. Niezależnie zatem od tego, czy oświadczenie o potrąceniu w sensie materialnym zostało złożone przed wszczęciem procesu, czy też w jego toku, nie jest dopuszczalne podniesienie zarzutu potrącenia w postępowaniu uproszczonym, jeżeli roszczenie objęte tym zarzutem nie nadaje się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Zarzut taki powinien zostać przez sąd pominięty, chyba że na skutek jego zgłoszenia sąd uzna, że rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym przyczyni się do sprawniejszego rozwiązania sporu (art. 505[1] § 3).

W okolicznościach sprawy Sąd nie uznał, że rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym przyczyni się do sprawniejszego rozwiązania

Tym samym już tylko z tej przyczyny zarzut potrącenia musiał zostać pominięty. Nie ma przy tym znaczenia kiedy oświadczenie o potrąceniu w sensie materialnym zostało złożone to znaczy: czy przed wszczęciem procesu (jak twierdził pozwany- co nie zostało udowodnione), czy też w jego toku (1 czerwca 2022 roku według twierdzeń powoda- k. 79).

Ponadto potrącenie było niedopuszczalne z uwagi na naruszenie art. 203[1] §1 kpc. Bezsprzecznie wierzytelność przedstawiona do potrącenia dotyczy zlecenia transportowego z 19 marca 2021 roku podczas gdy zlecenia transportowe, które są przedmiotem żądania z pozwu zostały złożone 12 marca 2021 roku. Zgodnie z art. 203[1] § 1 kpc podstawą zarzutu potrącenia może być tylko wierzytelność pozwanego z tego samego stosunku prawnego co wierzytelność dochodzona przez powoda, chyba że wierzytelność pozwanego jest niesporna lub uprawdopodobniona dokumentem nie pochodzącym wyłącznie od pozwanego. Na pewno wierzytelność pozwanego nie wynikała zatem z tego samego stosunku prawnego co wierzytelność dochodzona przez powoda. Była on sporna. Na pytanie Przewodniczącego pełnomocnika pozwanego wyjaśnił, że dokumenty nie pochodzące od pozwanego, które mają uprawdopodobnić wierzytelność przedstawioną do potrącenia to pismo firmy (...) datowane na 30 marca 2021 roku (k.72) dołączone do sprzeciwu pozwanego datowanego na 27 maja 2022 roku.

Rzecz w tym, że nie jest ono poświadczane za zgodność przez pełnomocnika pozwanego i może ono traktowane co najwyżej jako kserokopia. Niepoświadczona kserokopia nie jest dokumentem. Kserokopia nie jest trwale połączona z uwierzytelnionym poświadczeniem tłumaczenia, które jest kserokopią poświadczoną za zgodność przez pełnomocnika. Sąd podziela pogląd, że dokumentem w aspekcie przepisów kodeksu postępowania cywilnego o

dowodach jest oryginał. Kserokopia - jako odwzorowanie oryginału - może być uznana za odpis dokumentu. Z kolei odpis dokumentu jest dokumentem wskazującym na istnienie dokumentu oryginalnego.. Warunkiem zatem uznania kserokopii za dokument jest umieszczenie na niej i zaopatrzenie podpisem poświadczenie jej zgodności z oryginałem (Wyrok SN z 29.04.2009 r., II CSK 557/08, LEX nr 584200). Tym samym „dokumenty nie pochodzące od pozwanego” przedłożone do sprzeciwu od nakazu zapłaty nie były w okolicznościach sprawy w ogóle dokumentem.

Co więcej z tłumaczenia tej kserokopii (które już jest poświadczony za zgodność przez pełnomocnika -k. 73-74) nie wynika żadna kwota. W ocenie Sądu, aby zarzut potrącenia mógł być badany konieczne jest uprawdopodobnienie, że powód jest winien pozwanemu pewną kwotą pieniędzy z określonego stosunku prawnego. Jak słusznie wskazał pełnomocnik powoda w piśmie pełnomocnika strony powodowej datowanym na 1 lipca 2022 roku (k.79v) wskazano w tej kserokopii, że to podmiot H. bierze na siebie pełną odpowiedzialność („bierzemy na siebie Państwa odpowiedzialność”). Ta kserokopia w żaden sposób nie uprawdopodobnia istnienia potrącanej wierzytelności. Ponadto dotyczy ona towaru o wadze 900 kg (k.72) , tak samo wydruk (kserokopia) faktury z Francji (k.71) a w zleceniu wskazano 800 kg (k.59). Jest to zatem znaczna sprzeczność w żaden sposób nie wyjaśniona przez stronę pozwaną. Oznacza to, że dokumenty nie pochodzące od pozwanego, które miały uprawdopodobnić wierzytelność przedstawioną do potrącenia nie uprawdopodobniły jej. Na marginesie Sąd wskazuje, że również inne wydruki dołączone do sprzeciwu w tym faktury czy noty nie są poświadczony za zgodność ani nie zawierają żadnych podpisów.

Dla odniesienia się do wszystkich zarzutów Sąd pragnie wskazać, że do oceny stosunku prawnego łączącego strony (co do należności z pozwu i co do należności objętej nieskutecznym zarzutem potrącenia) należy stosować przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu towarów (dalej: „CMR”) z dnia 19 maja 1956 r. (Dz. U. 62.49.238) – dalszej części Konwencji CMR. Z treści art. 1 tej konwencji wynika bowiem, że znajduje ona zastosowanie do wszelkich umów o zarobkowy przewóz towarów pojazdami niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsce przewidziane dla jej dostawy, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Co istotne, postanowienia Konwencji CMR mają pierwszeństwo przed prawem krajowym, które znajduje zastosowanie tylko wówczas, gdy Konwencja do niego odsyła, albo gdy pewnych kwestii w ogóle nie reguluje (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2003 r., CK 264/02, LEX nr 172824).

W myśl z art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Umowa przewozu ma charakter umowy konsensualnej, jest umową odpłatną i wzajemną. Objęte jej treścią zobowiązania stron dochodzą do skutku solo consensu.

W procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Innymi słowy ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo (żąda czegoś od innej osoby) obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu (czyli neguje uprawnienie żądającego) obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje.

Dla obrony przed podnoszonym przeciwko pozwanej twierdzeniom, wskazywała, iż dokonała kompensaty przysługującego jej w stosunku do powoda roszczeń z tytułu szkody powstałej na skutek kradzieży przewożonego towaru.

Zgodnie z brzmieniem artykułu 17 ust. 1 Konwencji CMR, przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy. Co istotne, zgodnie z ust. 2 przedmiotowego artykułu, przewoźnik jest zwolniony od tej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało winą osoby uprawnionej, jej zleceniem nie

wynikającym z winy przewoźnika, wadą własną towaru lub okolicznościami, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec. Wykazanie iż do uszkodzenia towaru doszło na skutek przyczyn o których mowa powyżej, obciąża przewoźnika, tj. w przypadku niniejszej sprawy stroną powodową (artykuł 18 ust. 1 Konwencji CMR).

Ze zgromadzonego materiału dowodowego i bezspornych okoliczności wynika, że kierowca W. G. został napadnięty. Był to rozbój- kradzież z użyciem niebezpiecznego narzędzia. W ten sposób skradziono samochód wraz z przewożonym towarem.

Napady rabunkowe dokonane przez osoby trzecie nie są traktowane jako siła wyższa (wyrok SA w Krakowie w wyroku z dnia 27 września 2012 r., IACa 854/12, LEX nr 1236775; także wyrok SA w Warszawie z dnia 7 listopada 1995 r., IACr 606/95, OSP 1998, z. 10, poz. 172).

Mając zaś na uwadze przytoczone już w niniejszym uzasadnieniu postanowienia Konwencji CMR wskazać należy, że powód nie sprostował spoczywającemu na nim obowiązкови wykazania, że do szkody w ogóle nie doszło lub, że jego odpowiedzialność za przedmiotowe uszkodzenia została w całości lub części wyłączona. Sąd podkreśla, że te wnioski wyciąga jedynie w oparciu o przesłuchanie świadka M. Z. i tylko celem ustosunkowania się do wszystkich zarzutów, w oparciu o przedstawione przez strony dowody. Nie przesłuchano w sprawie świadka W. G..

Co do zasady zatem strona powodowa, jako przewoźnik, odpowiadałaby, w ocenie Sądu, za kradzież towaru, która bezsporne miała miejsce.

Rzecz w tym, że słuszny okazał się zarzut braku podstaw do uznania, że to strona pozwana miała prawo do obciążenia przewoźnika za kradzież towaru.

Postanowienia Konwencji CMR nie określają w sposób wyczerpujący, kto jest uprawniony do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec przewoźnika.

Zgodnie z art. 75 ust. 3 pkt 2 lit. b Pr.przew., roszczenia przeciwko przewoźnikowi z tytułu utraty, ubytku czy uszkodzenia przesyłki przysługują nadawcy lub odbiorcy zależnie od tego, któremu z nich przysługuje prawo rozporządzania przesyłką. O tym, kto ma prawo rozporządzać przesyłką ("towarem" - według przepisów Konwencji CMR) rozstrzyga art. 12 Konwencji CMR, według którego prawo to przysługuje nadawcy, chyba że drugi egzemplarz listu przewozowego został wydany odbiorcy (...); od tej chwili prawo rozporządzania przesyłką przysługuje tylko odbiorcy. Podobnie stanowi art. 53 prawa przewozowego, wedle którego prawo takie w trakcie wykonywania przewozu co do zasady przysługuje nadawcy (chyba że przekazał on egzemplarz listu przewozowego odbiorcy), jednakże przechodzi ono na odbiorcę m.in. z chwilą przyjęcia przez niego listu przewozowego bądź odebrania przesyłki (art. 53 ust. 4 Prawa Przewozowego).

W okolicznościach sprawy nie wiadomo czy drugi egzemplarz został wydany odbiorcy wraz z wydaniem przesyłki. Nie dołączono do sprzeciwu dokumentu CMR. Oznacza to, że pozwany nie był nadawcą ponieważ miałby dokument CMR. Potwierdza to również decyzja ubezpieczyciela (...) (k. 83) z dnia 23 maja 2022 roku z której wynika, że miał on dostęp do dokumentów i zgodnie z treścią dokumentu CMR nadawcą przesyłki była firma (...), a odbiorcą (...). To w liście przewozowym jest wskazany nadawca przesyłki. Skoro pozwany go nie przedłożył to znaczy, że negatywne konsekwencje tego zaniedbania muszą go obciążać tym bardziej wobec treści decyzji ubezpieczyciela (...) (k. 83) z dnia 23 maja 2022 roku. Strona pozwana w piśmie z dnia 21 lipca 2022 roku (k. 97-99) ani w piśmie z dnia 16 sierpnia 2022 roku w ogóle nie odniosła się do tej decyzji ubezpieczyciela ani, pomimo umożliwienia złożenia dowodów, nie przedłożyła listu przewozowego.

Stosownie do art. 5 ust. 1 CMR list przewozowy wystawia się w trzech oryginalnych egzemplarzach, podpisanych przez nadawcę i przez przewoźnika, (...) Pierwszy egzemplarz wręcza się nadawcy, drugi towarzyszy przesyłce, a trzeci zatrzymuje przewoźnik.

W rozstrzyganej sprawie prawo rozporządzania przesyłką przysługiwało nadawcy, gdyż nie doszło do wydania odbiorcy – drugiego egzemplarza listu przewozowego- towar został zrabowany. W sprawie osobą uprawnioną do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec przewoźnika jest nadawca przesyłki- według ustaleń Sądu – podmiot H. z Francji.

Odnosząc się do definicji nadawcy trzeba wskazać, że jedną z podstawowych funkcji, jakie spełnia list przewozowy CMR, jest funkcja dowodowa, jednak osiąga ona swój pełny walor tylko "w braku przeciwnego dowodu". W okolicznościach sprawy nie jest nim zlecenie przewozowe. Konwencja CMR nie zawiera wprawdzie definicji pojęcia nadawcy, jednak nie ulega wątpliwości, że nadawca jest kontrahentem przewoźnika, czyli drugą - obok przewoźnika - stroną umowy przewozu towarów. Nie musi być on przy tym właścicielem czy samoistnym posiadaczem nadawanej przesyłki; wystarczy, że ma w stosunku do niej określony tytuł prawny. Strona pozwana w okolicznościach sprawy tego nie udowodniła.

Wobec bierności strony pozwanej zlecenie transportowe (k.59) było dowodem niewystarczającym w rozumieniu art. 9 ust. 1 Konwencji CMR, stanowiącym podstawę określenia drugiej - obok przewoźnika - strony umowy przewozu.

Te okoliczności powinna już w sprzeczanie udowodnić pozwana, ponieważ to ona wywodziła z tego określone skutki prawne (wygaśnięcie wierzytelności powoda).

Potwierdza to również orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2016 roku (II CSK 338/15), z którego wynika, że osobą legitymowaną do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkód w substancji towaru jest - z mocy przepisów Konwencji CMR - nadawca albo odbiorca, w zależności od tego, któremu z nich przysługuje prawo rozporządzania towarem.

Budziło również wątpliwości, czy pozwana obciążona została z tytułu przedmiotowej szkody stosownym odszkodowaniem, które opiewało na kwotę 19 632 euro. Ze zgromadzonego materiału nie wynikało przy tym, iż powyżej wskazana uiszczała tę należność w całości. Sąd podziela pogląd, że przewoźnik, który zawarł umowę przewozu i jej wykonanie powierzył innemu przewoźnikowi, ma wobec swego kontrahenta (podprzewoźnika) roszczenie zwrotne, gdy sam szkodę wyrównał (V ACa 368/12 - wyrok SA Katowice z dnia 11.09.2012). Rzecz w tym, że pozwany nie udowodnił, aby sam szkodę wyrównał.

Wobec tego, uznając zarzut potrącenia za nieskuteczny, Sąd na podstawie art. 774 k.c. zasądził kwotę 947,50 eur z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od 3 czerwca 2021 roku oraz 539,27 zł (3x40 euro).

Sąd uwzględnił żądanie powoda w zakresie kwoty 539,27 zł stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności.

Nie budzi przy tym wątpliwości, iż od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

W orzecznictwie sądowym utrwalili się przy tym poglądy, zgodnie z którym rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że

koszty te zostały poniesione. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 94/15, Leglis). Skoro umowa przewozu jest transakcją handlową to należała się stronie powodowej równowartość 40 euro za trzy umowy (dwie faktury w ogóle nie zostały opłacone, a jedna faktura została opłacona po dwóch miesiącach po terminie płatności).

O kosztach procesu orzeczono zaś na mocy art. 98 §1 k.p.c. uznając, że powód wygrał sprawę w całości. Z tego względu, przegrywająca sprawę strona pozwana powinna zwrócić powodowi koszty postępowania, na które złożyły się kwoty: 917,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa oraz opłata od pozwu wynosząca 400 zł. Przypomnieć należy, że postanowieniem z dnia 9 maja 2022 roku Sąd ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 4583 zł (k.39).

Sędzia Tadeusz Górka